

* Ivan Filipovič, učitelj požeški, vabi na naročilo na koledar nazvan: „Národna knjiga“ za leto 1859. Soditi po letošnji „Narodnoj knjizi“ zasluži ona gorkega priporočevanja tudi za prihodnje leto.

* Ruski pisatelj N. V. Gerbel zbira zdaj ruske prevode veleslavnega pesnika poljskega Ad. Mickiewieča, da jih bo izdal. Ravno ta pisatelj je izdal tudi ruski prevod pesmi Schillerjevih in njegovo izdanje je verlo in dobro. Sedmica.

* Smrt Smail-Age Čengiča. Pjesma Ivana Mažuranića. Novo izdanje. U Zagrebu. Na korist penzionskega zavoda za vdove in sirote pravoslavne obreda v Dalmcii. Tako je naslov najkrasnejega ploda novejše književnosti jugoslovanske Ivana Mažuranića, slavnega pesnika jugoslovanskega. Že davno so častitelji Mažuranovićeve muze želeli, naj bi se natisnila prekrasna pesem v posebnem izdanju. „Iskra“, v kateri je bila pervikrat zagledala beli svet, je že sadaj redka in „Cvetnik serbske slovesnosti“ dr. Ivana Subotića, kjer je pretiskana, je namenjen drugi potrebi. Gosp. dr. Tkalac zaslužil je tedaj veliko hvalo, da je poskerbil novo posebno izdanje imenovanega epičnega speva, kteremu enakega ni v naši književnosti. Potrebno je le, da občinstvo jugoslavenko že skoraj ume, kar je mikavno in krasno, da si ga mnogo omisli. Sliši se, da misli gospod dr. Tkalac tudi izdanje v cirilščini preskerbeti, berž ko se vse izdanje z latinico razprodá. Sedmica.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Siska. Kupčija pretekli teden zopet ni bila velika, ker tisti, kateri prodajajo, žito predrago deržé, oni pa, kateri kupujejo, nečejo drago plačevati. Prodalo se je pšenice: 5000 vagánov bečkereške po 3 fl. 12 kr. do 3 fl. 27 kr.; 5000 vagánov pančovaške po 3 fl. 10, 15 in 20 kr.; 1500 vagánov bečeske po 3 fl. 30 kr.; turšice sirmiške, nove 3000 vagánov po 2 fl. 32—36 kr., 900 vagánov bosniške po 2 fl. 24 kr. in 6000 vagánov ovsa.

Iz Istre 20. julija. Tri mesce je že preteklo, kar zdihujemo po dežju. Bati se je, da bo presilna suša vse upanje kmetovavcov ugonobila. Kjer ni drevja, je skoro vse popaljeno; kdor pa vé, da se dá v Istri drevje na perstih izšteti, si more lahko misliti, pri čem da smo. Verh tega dohajajo iz vseh krajev žalostinke, da se tersna bolezen huje napoveduje, kakor preteklo leto; ali je to res ali ne, ne morem povedati; gotovo je pa, da se je mnogo tersja usušilo. Studenci so skoro vsi usahnili, vode v rupah začne zmanjkovati, in ta kapljica, kar je še je, ni za pijačo; vino je silno drago, — z eno besedo: ako nam milost božja skoro ne odloži, bomo žeje skoperneli.

Iz Celovca. 24. t. m. je naš škof, prečastiti gospod Adalbert Jožef Lidmanskí nagle smerti za mertudom umerl.

Iz Ljubljane. ♂ V poslednjem zboru je mestnega predstojnika namestnik, gosp. Gutman odbornikom na znanje dal, da je visoka vlada gledé na grozno nesrečo v Majncu njih prošnjo uslišala in veléla, naj se velike zaloge smodnika in družega strelíva odpravijo z ljubljanskega grada. Vsled tega povelja so se kanone z dotičnim strelívom te dni odpeljale v Terst, smodnik pa se je spravil v shrambe zunaj Ljubljane v tako imenovani „Pulverthurm.“ Dalje je gospod namestnik odboru naznanil, da kakor po glavnih mestih vseh deželá našega cesarstva, se ima po najvišjem ukazu tudi v Ljubljani porod presvitle cesarice berž s kanonami razglasiti, in sicer tako-le: če bode cesarjevič (princ), se ima vstreliti 101krat, če pa cesaričnja 21krat; če bota dvojčka cesarjeviča 202krat, če pa cesaričnji 42krat; če pa eden cesarjevič, ena pa cesaričnja pa 122krat. Če pride telegrafno naznanilo ponoči, se ima streljati berž drugo jutro. — V saboto so bile v naši realni šoli konecletne očitne preskušnje. Mikalo je

tudi nas slišati: ali so se fantje poslednjih dveh let te šole kaj prida naučili; zatoraj smo se podali k preskušnjam dopoldne. Rêči pa moramo, da vsak je mogel prav zadovoljen biti, kdor je slišal, kako so fantje odgovarjali, in vidil njih pisane in risane izdelke. V vseh naukih so se odrezovali hvalevredno, in posebno v kemii so celó majhni fantiči gospod vodju Peternel-u tako ročno odgovarjali, da se je vidilo, da jim ta koristna, pa za mlade glave tudi težka veda ni naučena bila kakor kanarčkom pesem; očitno je bilo, da so tudi razumeli kar so govorili in na tablo pisali. Iz vsega, kar se je izpraševalo in kar je bilo pisane in risane predloženega, smo posneli, da so nauki v realnih šolah prav za potrebe praktičnega življenja osnovani, naj se po doveršenih šolah podá mladeneč h kakoršnemu koli rokodelstvu, obertnijstvu, kupčijstvu ali tudi kmetijstvu. Kmetijstvo, na priliko, bi moglo povsod prav veselo napredovati, ako bi premožni kmetje svoje sinove po doveršenih ljudskih šolah v nižje realke, po tem pa v kmetijske šole pošiljali. Ali žalibog! da se koristnost realnih šol še dostojno ne spoznava. Kmetom se ne more ta nemarnost za zlo jemati, ker njim ni ta reč še tako znana, kakor bi imela biti mojstrom in obertnikom v gosposki suknji po mestih, čeravno „Fremdenblatt“ pa „Telegraf“ berejo. — Slišali smo, da tehant kranjski, prečastiti gosp. korar Anton Kos, so izvoljeni stolni prošt v Ljubljani.

Iz Ljubljane. Ljubljanska hranilnica leto na leto napreduje. Živo dokazuje to njeni izkaz pretečenega polletja, v katerem je bilo po 3459 ljudéh vloženih 338 tavž. 939 fl.; svoje dnarje je pa ta čas iz nje vzelo samo 1704 ljudi, in sicer vsi skup 159 tavž. 555 fl. 16 kr. Z zapadlimi in iz hranilnice ne vzetimi, pa h kapitalu djanimi obrestmi se je od novega leta do poslednjega dné mesca junija premoženje pomnožilo za 219 tavž. 550 fl. 1 kr. Reservni zaklad se je ta čas pomnožil za 15 tavž. 885 fl. 5 kr. Ker je bilo celo od hranilnice oskerbovano premoženje o novem letu 2 milijona, 190 tavžent in 102 fl. 48 kr., poslednji dan mesca junija 1858 pa 2 milijona, 426 tavžent in 134 fl. in 28 kr., se je tedaj v tem času pomnožilo za 236 tavžent in 31 fl. 40 kr.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. Cesarski ukaz od 8. t. m. naznanja, kako se imajo odrajtovati štempelj in cesarske takse od pravnih opravil, pisem, spisov in uredskih djanj po vseh Svetih 1858, ko bo začel novi dnar veljati. Po tem ukazu se bo dajalo za štempelj in stanovitne cesarske takse po vseh Svetih v novem dnarji namesti 1 kr. sedanjega dnarja 2 nova krajcarja; namesti 2 kr. 4 novi kr.; namesti 3 kr. 6 novih kr.; namesti 6 kr. 12 novih kr.; namesti 15 kr. 30 novih kr.; namesti 30 kr. 60 novih kr. Namesti 1 fl. sedanjega dnarja se bo dajalo 1 fl. novega, namesti 4 fl. 4 fl. novega dnarja, namesti 8 fl. 10 fl. novega dnarja. Cesarske takse, ktere so v dosedanjem dnarji ustanovljene, se bodo tako odrajtovale, da se bo prihodnje namesti 100 fl. sedanjega dnarja pa 105 fl. novega plačalo, pa s tem razločkom, da bo prihodnje namesti vsacega neplačljivega drobčka plačevati bližnjo plačljivo celoto, to je, kdor ima v sedanjem dnarju pol krajcarja plačati, ne bo mogel tega storiti v novem dnarju, ampak $\frac{3}{8}$ kr. premalo ali pa $\frac{1}{8}$ preveč. Ker se premalo plačati ne smé, bo treba tû in tam kako drobtinico terpeti. Po tem bo štempelj od kvart, koledarjev in časnikov zopet poskočil, kakor bo tudi štempelj od oznanil večji; in sicer od kvart 15 novih kr. (dosedaj 8 kr.); od vsake pratike 6 novih kr. (dosedaj 3 kr.); od vsacega štempeljnu podverženega časnika 2 nova kr. (dosedaj 1 kr.) in od vsacega oznanila 30 novih kr. (dosedaj 15 kr.) itd. Zadnjič naznanja razpis dnarstvenega ministerstva, da sedanji štempeljski papir

in marke samo do 1. novembra še veljajo; potem pridejo drug papir in druge marke. Do 31. januarja 1859 se bodo marke za dnarje, kolikor veljajo, ali pa za druge zamenjevale.

— Dunajski časniki pišejo, da bodo tabele za preobračanje starega dnarja na novega na vseh tergih in sicer na večjih prodajališčih nabite, da se bodo kupci goljufigije obvarovali.

— Presvitli cesar so ukazali, da naj se izbéranje novincev za vojake vstavi, kolikor jih je bilo o spomladanjem rekrutiranju premalo izbranih.

— 19. t. m. je bila v Baden-u poleg Dunaja strašna nevihta. Perva strela je udarila s strašnim treskom v drevo, pod katerim so trije ljudje vedrili. Eden teh, 28 let star mož, je ostal v tistem hipu mertev; strela ga je grozno opalila in komaj ga je bilo spoznati. Nikakor ni bilo mogoče, ga še oživiti. Ostala dva je poderl puh, da se nista dolgo nič zavedla. Ko sta se zbrihtala, so jih v bolnišnico prenesli. Eden nju je umerl drugi dan. Na njegovih persih je bila cela podoba drevéa kakor fotografirana. Tudi tretji je bil precej pokvarjen. Tisti dan so našli tudi na Dunaji pri „Spinnerin am Kreuze“ kmalo po hudem vremenu človeka, kterege je skoraj da blisk omamil. Pa oživili so ga vendar še.

— Kupčijske odbornici v Milanu in Benedkah ste pro-sile ministerstvo, naj bi razloček med veljavo starih in novih dvajsetic, ki je po dnarnem patentu izgovorjen, nehal; pa ministerstvo je na to odgovorilo, da se to ne more zgoditi.

Iz Ogerskega. Kar letino na Ogerskem utiče, so pridelali pšenice kakor v srednje dobrih letih; ječmen se je prav dobro obnesel, ovsa bo le srednjo reč. Vidi se tedaj, da letina ni dobra, k temu pride pa še silno pomanjkanje klaje v celi deželi. Samo turšica daje kmetovavcom še upanje, da jim bo pomagala.

Iz Banata beremo v „Ill. landw. Dfz.“, da žitna kupčija zelo peša; ljudem manjka dnarja za obdelovanje polj in cena polj silno pada; svet, ki je še pred enim letom 4000 fl. veljal, se dobi zdaj za 1200 fl. Pa tudi to je za tukajšno poljodelstvo velika ovéra, da manjka ljudi in po tem takim delavnih rok, ker na 521 štirjaških miljah biva le en milijon in 700,757 ljudi. Če se odštejejo tisti, ki niso za poljsko delo, pride na 7 oralov zemlje le en sam človek. Novih naselnikov bi bilo tedaj treba, da bi se pridobila dostojna množica delavcev, — al naselnikom bi se moglo polajšati njih početje.

Iz Erdeljskega. Pred nekimi dnévi je v Klausenburgu ribe deževalo. Po strašnem viharju je začelo zjutraj deževati, kakor če bi se bile vse zatvornice odperle, in med dežjem so padale ribe na tla, katerih največje so bile po 3 do 4 palce dolge.

Iz Galicije. V Galicii in na ruskem Poljskem se je nenavadno veliko volkov prikazalo. 3. t. m. so šli v dembiškem okraju nad nje in so jih 5 ustrelili.

Iz Dalmacije. Černogorci smejo nekaj dni sem zopet v Kotar v terg hoditi. Koj prvi dan so pripeljali kónj na prodaj, ki so jih Turkom uplenili. Nekteri teh kónj so prišli celó na Dunaj. Majhni čversti konjiči so in dobro ustvarjeni. Černogorci so jih prodajali po 25 fl., na Dunaji pa so plačevali po 500 fl. za dva!

Iz Černe gore. „Agr. Ztg.“ piše, da je Pejčkovič, urednik ruskega konzulata v Dobrovniku, v Cetinju bil in podal knezu Danilu pismo Kovalevskega, v katerem mu v imenu ruskega cara naroča, černogorskim izseljencom, kateri v Zadru bivajo, popolnoma prizanesti, jim odvzeto premoženje nazaj dati in jih zopet v prejšnje službe postaviti, ker bi jim tako najlože roke zvezal, zoper Černo goro

kaj početi, pa tudi priverženost nekterih Černogorcov do njih bi tako oslabela. Knez je odgovoril, da bo vse to prevdaril, pa dozdeva se, da se knezov brat Mirko zoperstavlja vsaki amnestii.

Iz Italije. „Ost D. P.“ piše, da je bil perve dni tega mesca Mazzini v Genovi, kjer je ostal tri dni.

Iz Belgije. Od leta 1845 niso bili prešiči v Belgii in Holandu več tako po ceni, kakor so sedaj. Mladiče prodajajo v Briselnu po 24 kraje. V Holandu so tu in tam kmetje prešičke v vodo pometali, ker jih niso mogli prodati in niso imeli jih s čem pitati.

Iz Francozkega. Ker je o Cherbourgju toliko govorjenja in pisanja, moramo tudi mi povedati, da je že leta 1687 kralj Ljudevik XIV. namen imel, ondi vojno luko napraviti; pa zgodilo se ni in Francozi so bili večkrat od Angležev na morju tepeni. Ljudevik XVI. je namenil, vhod v Cherbourg z orjaško brano zavarovati; Napoleon I. je dobro poznal važnost tega mesta in piše o tem: „Sklenil sem, čudovite dela Egipta v Cherbourgju ponoviti in moj namen je bil, vso francozko moč, ki jo imamo na morju, tu zbrati in s časom bi bila toliko narastla, da bi se ji ne bilo sovražnika bati.“ Pa dodelal ni, kar je začel in še le Napoleon III. se je lotil tega dela tako krepko, da bode Angleže dan na dan bolj v oči in serce. Tu tedaj se bota sošla 4. avgusta cesar Napoleon in kraljica Viktorija. Angleži v Parizu so nevoljni zavoljo podobe Napoleona I. na konju, ktero bodo v Cherbourgju postavili. Cesar namreč se tako derži, kakor če bi s svojo roko kakor zapovedujoč na Angležko kazal.

Iz Angležkega. Lord Stratford de Redcliffe je bil prvi, kateri je naznanil deržavnemu zboru žalostno prigodbo v Džeddah-u. Minister Malmesburi je rekel v imenu vlade, da bo turška sama opravila, kar ima z morivci storiti in da torej angležki ni treba za njih kaznovanje skerbeti. Angležka vlada se tedaj ne bo vtikala v turške zadeve. Al dobro je znano, da francozka vlada o tem drugače misli in da ima namen, Džeddahanom krepko pokazati, da se kristjani mahomedancom nikdar več ne bodo uklonili.

Iz Turškega. Sultan je, dasiravno bolan, poslal enega višjega generala z 2000 vojakov v Džeddah. General ima veliko oblast, vojno postavo v Džeddah-u razglasiti in tiste, kateri so se moritve kristjanov udeleželi, oestro kaznovati. On smé morivce kristjanov usmertiti. Namik paša, sedanji poglavar džeddaški, je dal 2—300 ljudi zapreti, kateri so bili pri ondašnji moritvi; al kdo vé, ali bodo v Parizu s tem dovoljni.

Darovi za Vodnikov spominek.

Od I.—XXIX. naznanila . 1084 fl. 49 kr.

Gospod Rudolf Janez, oskerbnik knapovšk. rudnika	2 fl. — kr.
„ Pirc Matevž, rud. oskerbnik v Loki	2 „ — „
„ Jagodič	1 „ — „
Gospod, ki noče imenovan biti	1 „ — „
„ Jož. Duller, posestnik v Vel. Škerjančjem	2 „ — „
„ Judnič Janez, kaplan v Toplicah	1 „ — „
„ Modic Janez, kaplan v Ročici	1 „ — „
„ Enrik Rešek, bogoslovec v Admontu	1 „ — „
„ Koloman Mulec, „ „	1 „ — „
„ Lovre Pintar, kaplan v Predvoru	2 „ — „
Gospá Dragotila Majcenova	— „ 20 „
Gospod Anton Globočnik, c. k. okrajni predstojnik v Čakaturnu	1 „ — „
„ Maks Talmajner, c. k. deželni zdravnik za živino v Zagrebu	1 „ — „
„ Franc Sadar v Čakaturnu	1 „ — „

Skupaj . 1102 fl. 9 kr.